

Under the auspices of
the Secretary General of
the Council of Europe,
Mr Thorbjørn Jagland

Manifest Obszarów Wiejskich Europy

przyjęty na zakończenie Drugiego Europejskiego Parlamentu Wiejskiego, odbywającego się w dniach 4-6 listopada 2015 roku w Schärding (Austria), w którym uczestniczyło 240 delegatów z 40 krajów europejskich

1. My, przedstawiciele wielu organizacji i osób zakorzenionych w obszarach wiejskich Europy, przyjęliśmy Manifest Obszarów Wiejskich jako wyraz dążeń, oczekiwań i zaangażowań mieszkańców wsi, na podstawie spotkań i dyskusji odbytych w wielu krajach przy okazji kampanii Europejskiego Parlamentu Wiejskiego 2015.
2. Różnorodność obszarów wiejskich. Różnorodność obszarów i ludów zamieszkujących wieś europejską uważamy za wielką wartość. Różnorodność ta bierze się ze zróżnicowanego ukształtowania terenu, klimatu oraz istot żyjących na ziemi i w morzu, a także z długoletniej historii aktywności ludzkiej na naszym kontynencie. Różnorodność tę, mającą swoje odzwierciedlenie w kulturze i zasobach naturalnych, postrzegamy jako ogromną szansę dla przyszłego dobrostanu wszystkich mieszkańców Europy.
3. Wspólnota wartości. Przyznajemy się do wspólnych wartości, które łączą mieszkańców Europy: demokracji, równości, rządów prawa, uznania praw człowieka oraz ducha współpracy. Jesteśmy pod wrażeniem tematów, jakie pojawiły się w kampanii Europejskiego Parlamentu Wiejskiego w całej Europie, od Atlantyku do Morza Czarnego i od Skandynawii do Morza Śródziemnego.
4. Jakość życia. Mieszkańcy europejskich obszarów wiejskich cenią wysoko jakość życia oferowaną przez wieś, gospodarstwa rolne, wsie i miasteczka, obszary nadmorskie i wyspiarskie, górskie i zalesione, wraz z ich lokalną kulturą, żyjącymi tam zwierzętami i roślinami, krajobrazem, środowiskiem naturalnym i dziedzictwem kulturowym.
5. Warunki życia na wsi. Jednakże niepokoi nas fakt, że wiele obszarów wiejskich cierpi z powodu niedorozwiniętej działalności gospodarczej, braku możliwości znalezienia dobrej i godziwie opłacanej pracy, spadku liczby ludności z powodu wyprowadzania się osób młodych, powstałej w efekcie nierównowagi demograficznej, ubóstwa i wykluczenia społecznego wśród osób najuboższych i mniejszości etnicznych, a także z powodu degradacji środowiska.
6. Potrzeba działań. Wierzimy głęboko, że te wyzwania wymagają odpowiedzi, co przyniesie korzyść nie tylko społecznościom wiejskim, ale także wszystkim mieszkańcom Europy. Wszyscy potrzebujemy żywności, drewna, włókien, energii, wody i minerałów, które wytwarzają obszary wiejskie. Rolnicy, przedsiębiorcy i inne podmioty działające na wsi tworzą bogactwo całej Europy. Obszary wiejskie przyczyniają się znacząco do zapobiegania zmianom klimatycznym, do rekreacji, zdrowia publicznego oraz dobrostanu społecznego, ekonomicznego i duchowego dla wszystkich.

7. Prawa. **Podkreślamy**, że prawa obszarów wiejskich i mieszkańców wsi powinny być w pełni uznane przez wszystkie instytucje i mieszkańców Europy, w szczególności prawo do jakości życia porównywalnej z mieszkańcami miast oraz do pełnego udziału w procesach politycznych. **Domagamy się**, aby rządy i samorządy w pełni uznały to prawo.

We wszystkich kwestiach polityki i działań dotyczących wsi, należy uwzględnić równe prawa kobiet i mężczyzn.

8. Wizja przyszłości. Nasza wizja wsi europejskiej obejmuje społeczności żywotne, włączające wszystkich i zdolne do przetrwania, wspierane przez zróżnicowane działania gospodarcze oraz przez skuteczną ochronę wysokiej jakości środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego. **Wierzimy**, że społeczności wiejskie kształtowane przez tę wizję mogą wnieść istotny i długotrwały wkład w budowanie Europy dostatniej, pokojowej, sprawiedliwej i zapewniającej równouprawnienie, a także w budowanie zrównoważonego społeczeństwa globalnego.

9. Partnerstwo. Realizacja tej wizji wymaga, aby w każdym kraju na nowo zbudować równouprawnione partnerstwo między mieszkańcami a rządami i samorządami. My, mieszkańcy wsi i organizacje wiejskie, zdajemy sobie sprawę że ponosimy odpowiedzialność za uruchomienie tego procesu i za pracę na rzecz dobra wspólnego. **Ale uważamy też za sprawiedliwe**, aby rządy i samorządy na wszystkich poziomach, w tym instytucje europejskie, pracowały na rzecz skutecznego funkcjonowania takiego partnerstwa.

10. Przegląd sytuacji obszarów wiejskich. **Nalegamy**, aby Unia Europejska uruchomiła dużą akcję zmierzającą do oceny stanu obszarów wiejskich w Unii Europejskiej oraz wkładu, jaki obszary wiejskie wnoszą obecnie i mogą wnieść w przyszłości dla dobrostanu UE. Raport z tej analizy powinien być opublikowany w roku 2017, to znaczy w 30 rocznicę ważnego raportu na temat „Przyszłości mieszkańców wsi”. Wnioski z tego nowego raportu powinny mieć odzwierciedlenie w środkach przeznaczanych na obszary wiejskie ze wszystkich funduszy i programów europejskich. Zamierzamy wykorzystać dalszy proces Europejskiego Parlamentu Wiejskiego, aby umożliwić społecznościom wiejskim wywieranie wpływu na polityki rozwojowe w okresie po roku 2020.

Domagamy się, aby Rada Europy rozważyła możliwość uruchomienia podobnego przeglądu warunków i potrzeb obszarów wiejskich we wszystkich krajach będących członkami Rady.

11. Odwrócenie spirali spadku. W wielu regionach występuje „spirala spadku” żywotności obszarów wiejskich. Spadek liczby mieszkańców (szczególnie dotyczący osób młodych), prowadzi do zaniku usług na wsi i osłabienia gospodarki, co przyczynia się do dalszego pogłębienia spadku liczby ludności. **Wzywamy** do wspólnego wysiłku wszystkich zainteresowanych wsią, wszystkich agencji oraz rządów i samorządów do „odwrócenia spirali” poprzez promowanie dumy z wiejskiego stylu życia – zamiast narzucania standardów miejskich – a także przez poprawę usług na obszarach wiejskich, różnicowanie gospodarek oraz ułatwianie osobom młodym decyzji o pozostaniu lub powrocie na obszary wiejskie.

12. Młodzież. Wiele osób młodych byłoby gotowych pozostać na wsi lub się tam przeprowadzić i podjąć zadanie jako rolnicy, przedsiębiorcy wiejscy czy obywatele pracujący dla dobra gospodarki i społeczności wiejskich. Osoby młode potrzebują atrakcyjnych miejsc pracy, systemów kształcenia i szkolenia zawodowego dopasowanych do ich potrzeb, staży i

praktyk zawodowych związanych z lokalnymi warunkami, dostępu do ziemi, mieszkań i kredytu, a także działalności społecznej i kulturalnej adresowanej do osób młodych, jak również specjalnych systemów wsparcia dla młodych rolników i przedsiębiorców. **Wzywamy** rządy i samorządy oraz społeczeństwo obywatelskie, aby odpowiedzieli na te potrzeby i umożliwili osobom młodym aktywny udział w decyzjach politycznych.

Popieramy także propozycję, aby dla osób młodych na wsi powołać osobne Parlamenty Wiejskie Młodych zarówno na poziomie krajowym, jak i europejskim.

13. Uchodźcy. Przybycie do Europy osób zdesperowanych, uciekających z obszarów dotkniętych konfliktami lub katastrofami, poszukujących schronienia i nowego życia stanowi wyzwanie do przemyślenia i podjęcia działań w naszych sieciach. Zachęcamy rządy i agencje do pilnego podjęcia działań zmierzających do likwidacji głębokich przyczyn tego kryzysu. **Zachęcamy** do serdecznej odpowiedzi potrzebującym, opartej na solidarności międzyludzkiej. Wierzymy, że dla wielu obszarów wiejskich, szczególnie tych, w których ubywa mieszkańców, możliwość integracji uchodźców i innych przybyszów stanowi szansę. Proces integracji musi obejmować niezbędne tworzenie miejsc pracy, inwestycje w mieszkalnictwo, usługi i infrastrukturę. Należy też promować skuteczne działania na rzecz integracji.

14. Ubóstwo i wykluczenie. Uznajemy postęp, jaki się dokonał w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym w Europie. Jednak w dalszym ciągu ubóstwo i wykluczenie dotyczy milionów osób. **Domagamy się** podjęcia trwałych wysiłków wspierających włączenie społeczne i zapewniających pełny udział w życiu społecznym dla grupy wykluczonych. Szczególnie niepokoi los społeczności romskich w wielu krajach europejskich – są to często grupy najuboższe i najbardziej wykluczone spośród mieszkańców wsi. Należy uznać ich równe prawa do odpowiedniej pracy i do edukacji dla ich dzieci. Wszyscy ludzie mają umiejętności i talenty, które należy odpowiednio wykorzystać.

15. LEADER i RLKS. Zdecydowanie popieramy podejście terytorialne, zintegrowane i partnerskie do rozwoju wsi, realizowane w sposób oddolny w oparciu o specyfikę danego obszaru. Liczymy na szersze zastosowanie zasad podejścia LEADER w postaci Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (RLKS), zarówno w obrębie UE jak i poza nią. Niepokoi nas brak w wielu krajach rzeczywiście zintegrowanego procesu rozwoju regionalnego i lokalnego. **Wzywamy** instytucje oraz rządy i samorządy w UE, aby okazały zaufanie Lokalnym Grupom Działania, zwiększyły ich finansowanie, dostosowały zasady i procedury wdrażania do potrzeb społeczności wiejskich, oraz zapewniły rzeczywiście zintegrowane podejście do rozwoju lokalnego i możliwość korzystania z wielu funduszy. Zachęcamy różne podmioty w krajach Bałkanów Zachodnich i basenu Morza Czarnego, aby budowały podwaliny partnerstwa międzysektorowego umożliwiającego zastosowanie podejścia LEADER i RLKS.

16. Usługi i infrastruktura na wsi. Podstawowe usługi, takie jak sklepy, urzędy pocztowe, szkoły, podstawowa opieka zdrowotna i transport publiczny, a także infrastruktura społeczna, są niezbędne dla zapewnienia jakości życia na wsi. Ważna jest również odpowiednia infrastruktura techniczna: zaopatrzenie w wodę, oczyszczalnie ścieków, energia i elektryczność oraz systemy transportowe. Ale w wielu obszarach wiejskich usługi zanikają, a infrastruktura jest w złym stanie, co może pogłębić spiralę zapaści. **Wzywamy** rządy i samorządy oraz dostawców usług do uznania prawa mieszkańców wsi do odpowiedniej

infrastruktury i racjonalnego poziomu podstawowych usług, oraz do umożliwienia społecznościom wiejskim podejmowania własnych decyzji i działań zmierzających do zapewnienia usług i infrastruktury odpowiadających naszym potrzebom.

17. Szybki internet i łączność mobilna. Dostęp do łączności szerokopasmowej staje się kluczowy dla życia społecznego, kulturalnego i gospodarczego wszystkich mieszkańców Europy oraz dla zapewnienia podstawowych usług. Ze względu na położenie z dala od ośrodków miejskich i małą gęstość zaludnienia, obszary wiejskie szczególnie potrzebują skutecznych systemów łączności. Jednak wiele obszarów wiejskich, szczególnie w Europie Środkowej i Wschodniej oraz na obszarach peryferyjnych, poważnie cierpi wskutek słabości systemów telekomunikacji. **Wzywamy** rządy i samorządy, międzynarodowych darczyńców oraz dostawców usług aby pilnie podjęli prace na rzecz poprawy dostępu do szybkiego internetu i telefonii komórkowej dla wszystkich mieszkańców wsi, a tam gdzie trzeba, aby pozwolili społecznościom wiejskim podjąć działania celem zapewnienia sobie tych usług.

18. Gospodarka lokalna i subregionalna. Obszary wiejskie Europy składają się z tysięcy lokalnych i subregionalnych systemów gospodarczych, z licznymi mikro-, małymi i średnimi przedsiębiorstwami, które stanowią krwioobiegi społeczności i wnoszą istotny wkład do szerszego systemu gospodarczego krajów europejskich. **Przywiązujemy dużą wagę** do konieczności zwiększenia żywotności i trwałości tych lokalnych i subregionalnych gospodarek całej wiejskiej Europy. W różnych miejscach mogą być stosowane różne rozwiązania, ale będą one zapewne obejmowały inicjatywy w różnych sektorach: rolnictwie, leśnictwie, rybactwie, wytwarzaniu energii, przedsiębiorstwach produkcyjnych – w tym tworzących znaczącą wartość dodaną, w łańcuchach dostaw, w turystyce i usługach, a także w przedsięwzięciach opartych na technologiach informatycznych. Jest tu też przestrzeń do rozwijania przedsiębiorczości społecznej. Ważne jest zapewnienie elastycznych usług doradczych, wsparcia biznesowego oraz usług kredytowych, jak również kształcenia i szkolenia zawodowego dostosowanego do istniejących i potencjalnych możliwości tworzenia miejsc pracy.

19. Małe i rodzinne gospodarstwa rolne. Doceniamy wielki wkład gospodarstw towarowych w gospodarkę europejską. Jednakże niepokoi nas utrata miejsc pracy w rolnictwie i pogorszenie jakości życia wielu milionów małych i rodzinnych gospodarstw rolnych, zarówno w ramach UE jak i w Europie Południowo-Wschodniej oraz regionie Morza Czarnego, szczególnie na obszarach peryferyjnych, górzystych i wyspiarskich. Te małe gospodarstwa zapewniają utrzymanie milionom rodzin, dostarczają żywność na lokalne rynki, stanowią podstawę ludnościową dla tysięcy małych społeczności, a jednocześnie podtrzymują tradycyjne style życia, od których zależy dobrostan ziemi, krajobrazu, ekosystemów i dziedzictwa kulturowego. Sposobami na utrzymanie przy życiu tych gospodarstw może być tworzenie spółdzielni lub rolnych przedsiębiorstw społecznych, wspólnie tworzących wartość dodaną, różnicujących źródła dochodu i stopniowo zmierzających do konsolidacji gruntów. **Wzywamy** rządy i samorządy, darczyńców, organizacje społeczeństwa obywatelskiego i społeczności wiejskie, aby wspierały rolnictwo rodzinne i uznały je za zdolną do przetrwania część europejskiej gospodarki.

20. Małe miasta. Małe miasta i miasteczka, których jest w Europie tysiące, odgrywają kluczową rolę jako centra społeczne, gospodarcze i kulturalne dla społeczności wiejskich. Stanowią ośrodki wymiany gospodarczej, usług publicznych i społecznych, szkolnictwa ponadpodstawowego i opieki zdrowotnej; tworzą także warunki rozwoju turystyki i wspólnie

wnoszą wielki wkład do regionalnych i krajowych systemów gospodarczych. Jednak nie są one przedmiotem znaczących działań polityk i programów krajowych ani europejskich, gdyż są często postrzegane jako stan przejściowy między obszarami wiejskimi a miejskimi.

Zachęcamy zatem do stworzenia polityki europejskiej skupiającej się na małych miastach, w uznaniu ich wielkiego i różnorodnego wpływu na struktury gospodarcze i społeczne obszarów wiejskich i na ich zdolność przetrwania, a także do zwrócenia większej uwagi na potrzeby miasteczek w politykach krajowych.

Wzywamy do lepszej współpracy między społecznościami, organizacjami i władzami publicznymi na obszarach wiejskich i miejskich, aby odnieść jak najpełniejsze korzyści z powiązań społecznych, kulturalnych i gospodarczych które taka współpraca może stworzyć, a także do intensywnej wymiany pomysłów i dobrych praktyk między podmiotami działającymi na wsi i w mieście.

21. Zmiany klimatyczne i zasoby naturalne. W okresie przygotowań do konferencji ONZ poświęconej zmianom klimatu, **podkreślamy** znaczącą rolę, jaką obszary wiejskie Europy mogą odegrać w zapobieganiu tym zmianom i w zachowaniu zasobów środowiskowych. Jednocześnie uznajemy konieczność wspierania obszarów wiejskich w dostosowywaniu się do zmian klimatycznych. Ponad 40% powierzchni Europy to lasy, które mogą wychwytywać i wiązać dwutlenek węgla i produkują wielkie ilości cennych zasobów materiałowych i energetycznych. Obszary wiejskie mogą też znacząco przyczynić się do sprostania rosnącym potrzebom energii odnawialnej w oparciu o siłę wiatru, wody, pływów, masę drzewną, a także energii słonecznej i geotermalnej, w taki sposób, aby uszanować nietkniętą naturę i środowisko (w tym zasoby ziemi i wody) oraz tworzyć miejsca pracy i bezpośrednie korzyści dla społeczności wiejskich. **Domagamy się** szerszego stosowania działań obejmujących proekologiczne działania w rolnictwie, leśnictwie i całej biogospodarce. **Wzywamy** także, aby warunki spowodowane zmianami klimatycznymi były brane pod uwagę przy definiowaniu obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania i przy przyznawaniu wsparcia.

22. Bałkany Zachodnie i Europa Południowo-Wschodnia. Gospodarka wiejska i społeczności wiejskie w krajach Bałkanów Zachodnich i Europy Południowo-Wschodniej cierpią z powodu niestabilności politycznej tego regionu. Proces przyjmowania tych krajów do UE został wstrzymany, co spowalnia niezbędne reformy polityczne. Rządy postrzegają rozwój obszarów wiejskich jako mało istotny. **Przynaglamy** UE do ożywienia procesu akcesji tego regionu, co powinno objąć także znacznie skuteczniejsze wsparcie dla rozwoju obszarów wiejskich.

23. Przywództwo w procesie rozwoju wsi. Doceniamy rolę przywództwa na wszystkich poziomach i między poziomami zarządzania. Zdajemy sobie sprawę, że podstawowa odpowiedzialność za identyfikację potrzeb i znajdowanie rozwiązań spoczywa na nas, aktywnych mieszkańcach wsi. Jednak proces rozwoju wsi wymaga wspólnych działań na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim, do czego potrzebne jest zaangażowanie, komunikowanie się, współpraca i budowanie zaufania. **Wzywamy** społeczeństwo obywatelskie oraz sektor rządowy i prywatny do partnerskiej współpracy, która dzięki wsparciu, środkom finansowym i budowaniu umiejętności pozwoli stworzyć warunki dla wyłonienia innowacyjnego i odpowiedzialnego przywództwa: liderów potrafiących inspirować i motywować do działania.

24. Sieci organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Europejskie i krajowe sieci organizacji wiejskich, które przeprowadziły kampanię Europejskiego Parlamentu Wiejskiego, są zakorzenione w działaniach lokalnych i w demokracji partycypatywnej. Członkami tych sieci są tysiące grup działania na poziomie pojedynczych wiosek, lokalne stowarzyszenia, spółdzielnie i inne organizacje zapewniające podstawowe wsparcie i promujące współpracę między podmiotami lokalnymi. **Wzywamy** rządy i samorządy oraz instytucje europejskie do poszanowania niezależności organizacji pozarządowych i ich sieci oraz do wspierania ich działań.

25. Partnerstwo między społeczeństwem obywatelskim a władzą. Wierzimy, że skuteczny rozwój obszarów wiejskich wymaga otwartych i innowacyjnych relacji między ludźmi a władzą, w której obie strony są w pełni równymi partnerami. **Wzywamy** podmioty działające na rzecz wsi do pozytywnej współpracy z sektorem publicznym, a rządy, samorządy, odpowiednie agencje i instytucje międzynarodowe do stworzenia skutecznego systemu konsultowania i wspólnego podejmowania decyzji, tak aby interesariusze wiejscy mogli brać udział w kształtowaniu i realizacji polityk wobec wsi i aby położyć mocne podwaliny pod owocne partnerstwo między zainteresowanymi podmiotami wiejskimi a rządami i samorządami wszystkich szczebli.

26. Tworzenie warunków prawnych. **Wzywamy** rządy i samorządy do podejmowania działań w duchu zaufania i otwartego partnerstwa ze społecznościami wiejskimi, uznając ich prawo do samostanowienia, a także do zapewnienia im warunków rozwoju poprzez odpowiednie ustawodawstwo, rozporządzenia, decyzje administracyjne i finansowe. Takie podejście wymaga pełnego zaangażowania się po stronie demokracji i rządów prawa; zapewnienia spójności między różnymi politykami sektorowymi we wszystkich dziedzinach zarządzania odnoszących się do obszarów wiejskich; sprawdzania wszystkich polityk i programów pod kątem ich ewentualnego wpływu na obszary wiejskie; uproszczenia systemów regulacyjnych, fiskalnych i finansowych oraz ich stosowania ze zrozumieniem, aby zachęcić do podejmowania inicjatyw przez osoby fizyczne, mikro- małe i średnie przedsiębiorstwa, przedsiębiorstwa społeczne, spółdzielnie i inne podmioty; a także poszanowania praw społeczności wiejskich w procesie wypracowywania praw i traktatów na poziomie międzynarodowym.

27. Edukacja. W zmieniającym się świecie ludzie nieustannie potrzebują zwiększać swoje możliwości dostosowywania się i podejmowania innowacji, tak w sferze społecznej jak i gospodarczej. Z tego względu edukacja i uczenie się przez całe życie – rozpoczynając od jak najwcześniejszego dzieciństwa – odgrywają istotną rolę w przetrwaniu i rozwoju społeczności wiejskich, w budowaniu współpracy i sieciowaniu, a także w uczestniczeniu w pełni w procesach rozwojowych. Szczególną rolę systemy edukacji odgrywają w pokazaniu młodzieży, w jaki sposób na obszarach wiejskich można żyć pełnią i bogactwem życia, jak osiągnąć i stale doskonalić potrzebne jej umiejętności oraz jak być obywatelem. Zachęcamy władze edukacyjne, aby zapewniły skuteczny dostęp społecznościom wiejskim do usług edukacyjnych, w tym do nauki na odległość i kształcenia zawodowego dostosowanego do realiów życia wiejskiego.

28. Wymiana międzynarodowa. Wierzimy, że praca na rzecz trwałego rozwoju wsi na obszarze całej Europy może przynieść szybsze i lepsze rezultaty dzięki wymianie dobrych praktyk między interesariuszami wiejskimi oraz rządami i samorządami wszystkich krajów znajdujących się w Europie lub sąsiadujących z nią. Taka wymiana może być jednakowo

korzystna dla Wschodu i Zachodu, obie strony mogą też wnieść do niej jednakowo duży wkład. **Wzywamy** do tego, aby programy wymiany oraz współpraca między rządami i samorządami, organizacjami pozarządowymi, darczyńcami ponadnarodowymi i innymi podmiotami miała autentycznie ogólnoeuropejski charakter. Proces ten mogą w znaczący sposób wesprzeć Europejska Sieć Obszarów Wiejskich oraz finansowane ze środków unijnych Krajowe Sieci Obszarów Wiejskich we wszystkich krajach członkowskich.

29. Rzecznictwo i działanie. **Prosimy** europejskie sieci organizacji pozarządowych, które wspólnie zainicjowały Drugi Europejski Parlament Wiejskich, o przeprowadzenie programu rzecznictwa i działań w oparciu o niniejszy Manifest, współpracując ściśle ze swoimi członkami krajowymi oraz ze wszystkimi partnerami, którzy zechcą się przyłączyć.

30. Nasze zobowiązanie. **Zobowiązujemy się** do trwałego zaangażowania w osiągnięcie wizji i zrealizowanie działań zarysowanych w niniejszym Manifestie. Wierzymy że społeczności wiejskie, rządy, samorzady i organizacje międzynarodowe, pracując wspólnie, mogą osiągnąć odrodzenie obszarów wiejskich Europy. Z tym przekonaniem głosimy, że

CAŁA Europa będzie żyć!

Wyjaśnienie

Kampania Europejskiego Parlamentu Wiejskiego 2015 została zainicjowana przez trzy ogólnoeuropejskie organizacje pozarządowe: ERCA (European Rural Community Alliance – Europejskie Porozumienie Społeczności Wiejskich), PREPARE (Partnership for Rural Europe – Partnerstwo dla Wsi Europejskiej) oraz ELARD (European LEADER Association for Rural Development – Europejskie Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Lokalnych Grup Działania LEADER). Proces ten objął krajowe kampanie zbierania pomysłów od społeczności wiejskich w 36 krajach Europy, w wielu z nich odbyły się też konferencje krajowe lub krajowe Parlamenty Wiejskie; na zakończenie procesu miało miejsce trzydniowe spotkanie Europejskiego Parlamentu Wiejskiego, w którym uczestniczyli przedstawiciele interesariuszy wiejskich z 40 krajów, a także przedstawiciele rządów i instytucji międzynarodowych. Manifest będzie stanowił podstawę do dalszej kampanii prowadzonej przez trzy organizacje - współinicjatorów oraz przez ich partnerów krajowych¹.

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

¹ Polskim partnerem w tym przedsięwzięciu jest Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich (FAOW).